PARABOLA FIULUI RISIPITOR (LUCA 15, 11-32)

The Parable of the Prodigal Son (Luke 15, 11-32)*

Porzia QUAGLIARELLA

Facoltà Teologica Pugliese - Bari
porzia.quagliarella@virgilio.it

„A-ți lua angajamentul ca părinte,
înseamnă a ținti sus."
(John Bowlby, 1988)[1]

Abstract: The parable of the Prodigal Son, also known as the "Parable of the Merciful Father", speaks of the feast the Father prepares to celebrate the return of his son, considered dead and lost, and later resurrected and found. Placed alongside two other shorter parables – of the lost sheep (Lk 15: 3-7) and of the lost drachma (Lk 15: 8-10) –, this parable emphasizes a definite choice of God or His preference for the poor and sinners, with whom

* Traducerea din limba italiană a fost realizată de Alexandru Moldovan.

[1] John Bowlby, *Una base sicura. Applicazioni cliniche della teoria dell'attaccamento* (Milano: Raffaello Cortina Editore, 1988).

He gladly entertains himself, sitting at the table with them and eating with them, and is introduced into the lucanic story by a significant verse: "And all the publicans and sinners drew near to Him, that they might hear Him" (Lk 1: 1). This parable represents God's attitude toward all of His children: the just and the sinners. The present study presents a brief exegesis of the parable of the Prodigal Son and, especially, some of the psychological implications that transpire in it.

Keywords: *parable, father, son, family, parental house, retrieval, waste, return, repentance.*

Introducere

Pilda fiului risipitor, cunoscută și sub numele de „*Pilda Tatălui milostiv*", vorbește despre sărbătoarea pe care Tatăl o pregătește pentru a celebra întoarcerea fiului său, considerat mort și pierdut, iar ulterior înviat și regăsit. Așezată alături de alte două pilde mai scurte – a *oii pierdute* (Lc 15, 3-7) și a *drahmei pierdute* (Lc 15, 8-10) – , această pildă subliniază o alegere precisă a lui Dumnezeu sau preferința Sa pentru cei săraci și păcătoși, cu care El Se întreține bucuros, stând la masă împreună cu ei și mâncând alături de ei, și e introdusă în cadrul istorisirii lucanice printr-un verset semnificativ: „Și se apropiau de El toți vameșii și păcătoșii, ca să-L asculte" (Lc 1, 1). Pilda aceasta reprezintă atitudinea lui Dumnezeu față de toți copiii Lui: drepți și păcătoși.

„*Trebuia însă să ne veselim și să ne bucurăm*", spune tatăl din parabolă (Lc 15, 32). În mod surprinzător, alături de această temă emoționantă și, oarecum, firească, așa cum este dragostea unui tată pentru copilul său întors acasă din pribegie, apar și alte teme extrem de interesante și de

sugestive: solicitarea dreptului de moștenire de către fiul cel mai mic; planul sau proiectul său de viață în afara casei părintești și a ascultării față de părintele său; reacția emoționantă și plină de iubire a tatălui la întoarcerea acasă a fiului său; reacția de antipatie și răspunsul plin de resentimente și de invidie al fratelui mai mare, dar și îndoielile sale cu privire la rolul sau la rostul său în casa părintească. La toate acestea se adaugă elementele petrecerii, ale sărbătorii sau ale banchetului: vițelul cel îngrășat, inelul, haina cea dintâi (tunica sau cămașa cu mâneci largi), încălțămintea în picioare și, în final, ospățul la care sunt invitați toți cei ai casei, într-o revărsare totală de bucurie debordantă, sunt toate lucruri înaintea cărora parcă îți vine greu să stai supărat și îmbufnat!

Pe lângă o scurtă exegeză a textului lucanic, mă voi opri asupra implicațiilor psihologice prezente în cuprinsul parabolei.

1. Un element comun?

Atitudinea iubitoare a Mântuitorului Hristos, care-i primea la El pe vameși și pe păcătoși și mânca cu ei, a atras inevitabil judecăți aspre și critici nemiloase din partea liderilor spirituali ai iudeilor – cărturarii și fariseii – , adică din partea celor care „se considerau drepți și priveau cu dispreț pe ceilalți" (Lc 18, 9), și asta s-a întâmplat nu numai în timpul lui Iisus, ci și la creștinii de mai târziu. În Cartea Faptele Apostolilor, credincioșii tăiați împrejur îl acuză pe apostolul Petru zicând: „Ai intrat la oameni netăiați împrejur și ai mâncat cu ei!" (Fapte 11, 3), tot așa cum fariseii I-au reproșat lui Iisus în Evanghelie atunci când, luând prânzul în casa lui Matei, vameșul din Capernaum și viitorul evanghelist, spunându-le ucenicilor Săi: „Pentru ce mănâncă Învățătorul vostru cu vameșii și cu păcătoșii?" (Mt 9, 11).

În Evanghelia după Luca ucenicii lui Iisus vor primi același reproș în cazul lui Zaheu: „Văzând aceasta, toți murmurau, zicând că a intrat să găzduiască la un om păcătos" (Lc 19, 7), cuvinte de reproș la care Iisus va răspunde astfel: „Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut" (Lc 19, 10). Creștinii rigoriști de astăzi, la fel ca fariseii de odinioară, nu exclud vestirea sau propovăduirea Evangheliei sau împărtășirea iubirii creștine, dar și-ar dori ca atitudinea lui Dumnezeu să fie mai severă, cu pedepse și cu penitență aspră, sau, cel puțin, nu atât de binevoitoare ca și aceea pe care Mântuitorul Hristos a arătat-o în Evanghelie.

Acest detaliu unește cele trei pilde din capitolul 15 al Evangheliei după Luca și, ca un fir roșu subtil, toate cuvintele și faptele lui Iisus, adică „tot ceea ce El a făcut și a învățat" (Fapte 1, 1): mila și dragostea Părintelui ceresc pe care El a venit să ni le descopere, iubire care se manifestă față de omul păcătos, înstrăinat de el însuși și îndepărtat de Dumnezeu prin păcatul său, cu alte cuvinte, înstrăinat de Cel care l-a creat, de Cel care l-a adus la ființă sau la existență. Detaliul cel mai important, subliniat în toate cele trei pilde, este *bucuria lui Dumnezeu* pentru întoarcerea păcătosului, așa cum citim în finalul primei parabole (a oii pierdute): „Zic vouă: Că așa și în cer va fi *mai multă bucurie* pentru un păcătos care se pocăiește decât pentru nouăzeci și nouă de drepți, care nu au nevoie de pocăință" (Lc 15, 7), dar și în finalul celei de a doua pilde: „Zic vouă, așa *se face bucurie* înaintea îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos care se pocăiește" (Lc 15, 10). În a treia parabolă Iisus ne prezintă culmea milostivirii lui Dumnezeu: bucuria fără margini a Tatălui pentru întoarcerea fiului său.

Dar, oare, cine este acest Dumnezeu atât de consecvent și de perseverent în căutarea omului pierdut, încât să-L vedem intrând și în casele celor mai păcătoși oameni? El nu-i așteaptă pe oameni în sinagogă, în Templu sau în Biserică, ci merge să-i caute în mediul și în spațiul lor vital (Mt 4, 18; 9, 9; Mc 1, 16, Lc 5, 1-11), acolo unde își trăiesc intimitatea și acolo unde își desfășoară viața (exact așa cum l-a aflat proorocul Ilie Tesviteanul pe ucenicul său, Elisei), în locurile în care munceau sau în locurile în care serveau masa, observându-le sentimentele, emoțiile și slăbiciunile, dezvăluindu-ne, astfel, cel mai intim aspect al ființei Sale: acela de a fi Tatăl nostru.

1.1. Pilda fiului risipitor (Lc 15, 11-32)

În pilda fiului risipitor ne dăm seama că figura Tatălui ocupă un loc central, iar comportamentul său conferă unitate și profunzime întregii istorisiri. Celelalte două figuri secundare, cea a fiului mai mic și cea a fiului mai mare, întâlnesc noutatea unei paternități care depășește orice așteptare umană, obligându-i să-și pună, în mod necesar, unele întrebări: „Ce idee au ei despre propriul lor statut: cel de fiu al tatălui?", și „Cum trăiesc sentimentul fratern?".

Tatăl este adevărata surpriză a istorisirii lui Iisus; el nu este acolo unde ar trebui să fie: nu stă la masă pentru a fi servit de supușii săi și nici nu este angajat în treburile sale casnice, ci stă afară așteptând întoarcerea fiului său, așteptare care într-o zi, în chip fericit, i s-a împlinit. Își vede fiul de departe și aleargă spre el, fără resentimente, cu o bucurie debordantă. Suferința și disconfortul fiului său, care transpar în cuvintele: „Nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău" (Lc 15, 21), îl întristează, pentru că nu a încetat niciodată să-și iubească fiul care a plecat de acasă și s-a îndepărtat de el,

chiar dacă și-a risipit averea, care prin lege i s-ar fi cuvenit numai la moartea tatălui său. Pentru el e important că fiul său a înțeles că a greșit și că s-a întors acasă. Pentru aceasta, el le poruncește slujitorilor: „Aduceți degrabă haina lui cea dintâi și-l îmbrăcați și dați inel în mâna lui și încălțăminte în picioarele lui" (Lc 15, 22), pentru a organiza apoi ospățul: „Aduceți vițelul cel îngrășat și-l înjunghiați și, mâncând, să ne veselim, căci acest fiu al meu mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat. Și au început să se veselească" (Lc 15, 22-24).

Dacă îl iubești pe cel care a plecat de acasă, despre care nu știi dacă se va mai întoarce, așteptarea lui devine greu de suportat. De aceea, în acest caz precis, bucuria reîntoarcerii trebuie sărbătorită cum se cuvine, pentru a-i spune copilului tău: „Te-am iubit mereu!". Chiar dacă ai plecat departe, chiar dacă ți-ai risipit averea, chiar dacă ai greșit, chiar dacă mi-ai întors spatele, eu am fost mereu aici așteptându-te, în casa care nu a încetat niciodată să fie și casa ta. Cerându-și iertare, fiul realizează că tatăl său nu-l lasă să-și ducă mărturisirea până la capăt. Tatăl i-a ieșit în întâmpinare pentru a-l îmbrățișa; o îmbrățișare totală: „A căzut (s-a aruncat) pe grumazul lui și l-a sărutat" (Lc 15, 20). Rana sa paternă este dată uitării pentru a îngriji și a bandaja rana mai mare pe care o simte la copilul său, care stătea acum înaintea lui cu privirea stinsă, cu hainele zdrențuite, murdar și înfometat. Astfel că, îi dă înapoi inelul, simbol al autorității care-i reda statutul și dreptul de moștenitor, încălțămintea în picioare, simbol al filiației și al libertății redobândite, deoarece, în timpul acela, numai sclavii umblau desculți și haina cea dintâi (cămașa cu mâneci lungi și largi) pe care o purtau în vremea aceea erau numai demnitarii și nobilii.

Dragostea tatălui din parabolă precede pocăința fiului mai mic întors acasă, dar nu poate anula resentimentele fratelui său mai mare, care: „când a venit și s-a apropiat de casă, a auzit cântece și jocuri. Și, chemând la sine pe una dintre slugi, a întrebat ce sunt toate acestea" (Lc 15, 25-26). Auzind motivul acelei bucurii debordante, el a simțit o frustrare puternică, s-a mâniat și nu voia să intre în casă și să se facă părtaș acelei bucurii (Lc 15, 27-28).

La ce folosește să fii drept, să te jertfești atâția ani – se gândea fiul cel mai mare – când este suficientă întoarcerea fratelui, pentru ca dragostea tatălui său să se îndrepte atât de hotărât către fiul cel risipitor? Plecase de acasă, risipindu-și moștenirea cu femeile pierdute; „Cum poți ierta așa ceva?", se întreba fiul cel mare rămas cuminte acasă.

Oricum, el rămăsese singurul copil în casa părintească, era și cel mai mare, întâiul născut, iar din această postură moștenea totul: „Toate ale mele ale tale sunt" (Lc 15, 31). Acum, întoarcerea fratelui său a readus totul în discuție. El invocă filiația sa, calitatea sa de fiu: „Iată, de atâția ani îți slujesc și niciodată n-am călcat porunca ta. Și mie niciodată nu mi-ai dat un ied, ca să mă veselesc cu prietenii mei" (Lc 15, 29), dar neagă fraternitatea: „Dar când a venit acest fiu al tău, care ți-a mâncat averea cu desfrânatele, ai înjunghiat pentru el vițelul cel îngrășat" (Lc 15, 30). Potrivit fiului mai mare, casa tatălui său trebuie să fie locuită de cei care și-au făcut mereu datoria, nu de ușuratici, de nesocotiți și de păcătoși. Fiul cel mare îi reprezintă pe toți cei care și-ar dori o Biserică perfectă și desăvârșită, frecventată numai de oameni care nu greșesc niciodată (dacă ar exista asemenea oameni…). În schimb, Biserica promovează și întruchipează „cultura risipei", luând partea celor „excluși", pentru că Dumnezeu

nu are pe nimeni de pierdut. „Dumnezeu – potrivit Sfântului Pavel – Și-a ales pe cele de neam de jos ale lumii, pe cele nebăgate în seamă, pe cele ce nu sunt, ca să nimicească pe cele ce sunt" (1 Co 1, 28).

Fratele mai mare nu vrea să intre în casă și să se facă părtaș bucuriei părintelui său, pentru că va fi nevoit să se întâlnească cu nesocotitul plecat de acasă; fratele său regăsit miroase acum a cocină de porci; a petrecut cu fiarele și a mâncat cu ele din mâncarea lor. El, în schimb, nu s-a întors de departe, ci s-a întors de la câmp. El este, într-un fel, „de-al casei", este încrezător și slujitorii săi îl ascultă: este cunoscut și recunoscut. Este un fiu ascultător și supus, dar nici el nu și-a înțeles tatăl. El se consideră „copilul cel bun" pe care și l-ar dori orice tată.

1.2. Implicații psihologice

În capitolul 15 al Evangheliei după Luca este prezentată o triplă relație: raportul sau relația tatălui cu fiecare dintre copiii săi (*paternitatea*); relația dintre copii și tatăl lor (*filiația*) și relația dintre cei doi copii (*fraternitatea*). Interesant este faptul că parabola lui Iisus n-o menționează pe mama celor doi copii; se presupune doar existența ei, însă Iisus dorește să scoată în evidență comportamentul patern, pentru că acesta este unul cu adevărat revoluționar. Antropologul englez de origine poloneză, Bronisław Kasper Malinowski (în anul 1927)[2] a afirmat că există o predispoziție, o înclinare înnăscută, atât la bărbați, cât și la femei, de a dobândi comportamente de îngrijire a celor mici și că numai

[2] Bronisław K. Malinowski, *Sesso e repressione sessuale tra i selvaggi* (Torino: Bollati Boringhieri, 2013).

condiționările culturale și sociale pot influența diferit această atitudine instinctivă, deoarece viața petrecută de copil alături de mama sa în timpul sarcinii și o dispoziție biologică instinctivă la oameni oferă acestora o receptivitate emoțională spontană. De fapt, organismele care se ocupă de asistența socială nu ar putea singure să impună părinților seria de obligații pe care le cere îngrijirea unui copil.

Tatăl din parabolă, în schimb, întruchipează în sine maternitatea și paternitatea, ca în faimosul tablou al lui Rembrandt[3], intitulat: „*Întoarcerea fiului risipitor*" și păstrat în Muzeul Ermitaj din Sankt Petersburg, pictură în care mâinile care îmbrățișează copilul nu sunt pictate la fel, ci diferit: tatăl care-și îmbrățișează copilul întors acasă are o mână de bărbat și una de femeie. Capul fiului pocăit este aproape lipsit de păr, ca al unui nou-născut, iar ochii tatălui par orbi, consumați de scrutarea orizontului și de plâns în așteptarea întoarcerii copilului său. În capodopera lui Rembrandt, pictată în 1668, într-o perioadă în care Biserica era complet diferită de cea actuală, mai teocratică și patriarhală, s-a făcut un „salt în modernitate", un pas important în mentalitatea comună. Viziunea mistică prezentă în acest tablou ne prezintă un Dumnezeu care-i iartă pe cei care se întorc la El prin pocăință, și o face chiar înainte ca omul să-și împlinească actul pocăinței, consumându-se pe sine în așteptarea fiului risipitor.

Fiului mai mare îi indică o viziune mai umană asupra religiei: nu este suficient să-i fi „slujit" Tatălui său, dacă nu

[3] „*Întoarcerea fiului risipitor*" este un tablou în ulei pictat pe pânză (262/206 cm.), care-i aparține pictorului Rembrandt și datat în anul 1668, păstrat în Muzeul Ermitaj din Sankt Petersburg.

este în stare să devină cu adevărat „frate" al păcătosului întors și iertat, al celui care a risipit moștenirea primită de la Tatăl său. Viața lângă tatăl său este o povară pentru el. De fapt, el s-a supus și a fost ascultător din comoditate și din obișnuință, pentru a supraviețui, nu datorită vreunui „proiect comun" pe care să-l împărtășească cu părintele său. De ce ar trebui iertat fiul care a risipit cu nesăbuință moștenirea primită de la tatăl său?

Fiul mai mare s-a detașat emoțional de bucuria casei părintești afirmând: „Dar când a venit acest fiu al tău, care ți-a mâncat averea cu desfrânatele, ai înjunghiat pentru el vițelul cel îngrășat" (Lc 15, 30). El nu reușește să înțeleagă sensul și frumusețea pocăinței și a iertării; întoarcerea fratelui său la viața cea adevărată, întoarcere care *trebuie* sărbătorită cu bucurie.

În acest sens, există o logică în ceea ce spune Emmanuel Levinas atunci când afirmă că responsabilitatea, înțeleasă ca o chemare la un răspuns și ca fraternitate, împiedică libertatea: „Acest mod de a răspunde fără un angajament prealabil, responsabilitatea față de ceilalți, este însăși fraternitatea umană, anterioară libertății"[4].

Fiul cel mai mare, rămas cuminte și ascultător acasă, nu are sentimentul fraternității. Cel care are o viziune searbădă și rigidă asupra vieții, ca și cum aceasta ar fi o povară sau o greutate, foarte greu reușește să dăruiască sau să ierte cu generozitate. Aceasta este „Legea" lipsită de harul divin, o responsabilitate oneroasă, împovărătoare, apăsătoare, lipsită de suflet, un fel de obligație la care te supui fără convingere și fără pasiune. Fratele mai mare n-a fost în stare să vadă în

[4] Emmanuel Lévinas, *Altrimenti che Essere o al di là dell'Essenza* (Milano: Jaca Book, 1983), 145.

chipul slăbit și în hainele zdrențuite ale fratelui său pe cineva care și-a pierdut nu doar averea și moștenirea, ci pe el însuși. Dimpotrivă, „s-a mâniat și nu voia să intre; dar tatăl său, ieșind, îl ruga" (Lc 15, 28).

Tatăl e strâns acum din două părți: abia l-a recuperat pe fiul cel mai mic, iar acum riscă să-l piardă pe cel mai mare. A fost nevoit deja să se confrunte cu imaturitatea și cu aroganța fiului mai mic, iar acum trebuie să facă față prezumției și judecății rigide a fiului mai mare. Cel care nu plecase de acasă, acum se îndepărtează de aceasta refuzând să intre. N-a vrut să împărtășească o bucurie care nu era a lui. Probabil a crezut că trebuie să împartă din nou restul moștenirii; poate că s-a gândit la profitul său mai mult decât la iubirea frățească. Fiul cel mare încearcă să-l despartă încă o dată pe tatăl său de fratele mai mic, rupând două legături: între paternitate și filiație, dar și între filiație și fraternitate. În timp ce tatăl vrea să recompună cele trei legături familiale: paternitatea, filiația și fraternitatea.

Dar, oare, câți oameni gândesc la fel ca fiul cel mai mare din parabola Mântuitorului? Chiar este nevoie și chiar se merită să salvezi un suflet care a fost cufundat în noroiul păcatului și tăvălit în patimile dezmierdărilor, chiar trebuie salvată o viață deja degradată prin păcat, aproape complet pierdută și care oricând se poate reîntoarce în mocirla păcatului? De fapt, ce anume contestă fiul cel mare? Moștenirea? Munca? Sacrificarea vițelului îngrășat? Nimic din toate astea! El contestă pedagogia tatălui său și comportamentul său afectiv. Este prea amabil (este prea bun) și prea slab, iar fratele său mai mic poate profita din nou de acest lucru. Mânia sa care a „explodat" acum era, în mod cert, un sentiment care a mocnit în el de ceva vreme, adică din momentul în care fratele său mai mic și-a cerut partea sa de moștenire, care încă nu i se cuvenea, și se dusese să se distreze

în timp ce el continua să lucreze și să se sacrifice în casa tatălui său.

Apelurile și aluziile Mântuitorului, iar mai târziu ale evangheliștilor, la unele atitudini prezente în comunitatea creștină, și atunci și astăzi, în pofida chemării la milă, sunt cât se poate de evidente. Oare câți sunt cei care critică actele de pocăință de la sfârșitul vieții, după „o viață de plăceri", în care nu a existat nicio restricție morală? Să ne întrebăm și noi și să ne răspundem sincer: „Oare nu-i invidiem noi pe cei care „își trăiesc viața", urmându-și instinctele fără nicio restricție de ordin moral?". Dar, oare, cel care își urmează fidel propriile plăceri și păreri – ar spune Freud – este cu adevărat liber?

Fiul cel mic a plecat de acasă pentru că și-a dorit o viață independentă. Casa părintească i se părea o închisoare, iar ascultarea de tatăl său era pentru el un fel de sclavie. Tatăl, chiar dacă iubește, reprezintă Legea. Psihanalistul și psihiatrul francez Jacques Lacan afirmă că tatăl îndeplinește funcția sau rolul de „a uni Legea cu Dorința"[5], deoarece „Legea nu este în opoziție cu dorința, ci condiția care o face posibilă". În schimb, fiul cel mic a despărțit Legea în tatăl său, apoi l-a părăsit, dând voie și cale liberă dorinței sale. Aceasta din urmă – dorința –, lipsită de Lege, devine periculoasă, deoarece îi lipsește măsura sau limita. Cine nu îl acceptă pe celălalt ca pe ceva care-l limitează, acela nu își experimentează propriile limite.

Fiul cel mic vrea să trăiască fără legi; vrea să fie liber. Adevăratul său păcat n-a fost risipirea averii sale cu desfrânatele, ci percepția greșită pe care o avea despre tatăl

[5] Massimo Recalcati, *Cosa resta del padre? La paternità nell'epoca ipermoderna* (Milano: Raffaello Cortina, 2011), 42.

său, pe care îl vedea prea mare pentru personalitatea sa, iar pretențiile lui prea exagerate și prea exigente; îl vedea, mai degrabă, ca pe un stăpân, nu ca pe un părinte. Acesta a fost și păcatul fratelui său mai mare: „Iată, de atâția ani îți slujesc și niciodată n-am călcat porunca ta" (Lc 15, 29).

Fiul cel mic n-a vrut să fie legat de nimeni și de nimic. Fugise de legături, pentru că le socotea și le simțea prea strânse, iar el a vrut să se simtă liber față de toată lumea ca să poată să facă totul, în timp ce s-a pierdut pe sine într-o serie de acte din ce în ce mai egoiste care l-au dus la risipire și, ulterior, la disperare.

Odată cu plecarea sa din casa părintească a început pentru el degradarea: o viață dezordonată; impulsuri oarbe devastatoare complet satisfăcute; apoi foame și lipsuri care l-au condus spre slujirea unui stăpân păgân, care i-a oferit o slujbă degradantă pentru un evreu: păzirea porcilor. Eliminând puntea din spatele lui, punte care-l lega de trecut, el nu reflectează asupra drumului pe care merge sau asupra unui proiect existențial. Nici nu trăiește depărtarea de tatăl și de fratele său ca pe o încercare, pentru că fuge de ei și de ceea ce aceștia reprezintă. Disconfortul său de acum, starea deplorabilă în care a ajuns, nu este o pedeapsă paternă (sau divină), ci este exact situația în care el însuși s-a plasat în cunoștință de cauză.

În acest punct intră în joc și percepția sau concepția noastră despre Dumnezeu! Cum îl vedem pe Dumnezeu? Cum trăim raportul cu El? Ni-L dorim aproape sau vrem să ne lase în pace?

Dreptul Iov se întreba retoric: „De ce îl cercetezi Tu, Doamne, pe om în fiecare dimineață și de ce îl urmărești în orice clipă? Când vei înceta să mă privești? Când îmi vei da răgaz să-mi înghit saliva? Dacă am greșit, ce Ți-am făcut Ție,

păzitorule de oameni? De ce m-ai luat țintă pentru săgețile Tale și de ce Ți-am ajuns povară? De ce nu îngădui greșeala mea și nu lași să treacă fărădelegea mea?" (Iov 7, 18-21a).

Oare credem noi cu adevărat în Dumnezeul lui Iisus Hristos care Și-a lăsat urmele în creație, în minunile care ne înconjoară, inclusiv în inima omului care, întoarsă în sine însăși, începe să simtă nostalgia paradisului pierdut? „Dar venindu-și în sine, a zis: ..." (Lc 15, 17); „Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu și îi voi spune: Tată, am greșit la cer și înaintea ta" (Lc 15, 18); „Nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău... " (Lc 15, 17-20).

Fiul cel mic simte și el nevoia de a fi recunoscut de cineva, de a avea un refugiu, măcar ca un argat al tatălui său, iar această solicitare ne arată că nici el nu-L cunoștea îndeajuns pe tatăl său. E la fel ca și fratele său mai mare care, după atâția ani de conviețuire, este incapabil să înțeleagă logica iertării și a iubirii care îl inspiră pe Tatăl. Asta ne arată că poți să trăiești alături de cineva mulți ani și să nu-l cunoști deloc. Apoi, din cauza foamei și din cauza disperării: „S-a sculat și a venit la tatăl său" (Lc 15, 20). Foamea l-a întors acasă, nu dragostea pentru tatăl său!

A te ridica, a merge sau a te întoarce la Tatăl milostiv, conștient de propriile limite și de propriile păcate, dar dornic de iertarea și de îmbrățișarea Lui, capabilă să-ți redea viața, acestea sunt coordonatele prin care trece sufletul nostru în actul pocăinței: „Dumnezeule, Dumnezeul meu, pe Tine Te caut dis-de-dimineață. Însetat-a de Tine sufletul meu, suspinat-a după Tine trupul meu. În pământ pustiu și neumblat și fără de apă" (Ps 62, 1-3a); „Însetat-a sufletul meu de Dumnezeu cel viu; când voi veni și mă voi arăta feței lui Dumnezeu?" (Ps 41, 2).